

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Francisci Xaverii E Societate Iesv Indiarvm Apostoli Novarvm Epistolarvm Libri Septem

Francisco <de Javier>

Romæ, 1667

Epistola VIII. P. Paulo Camerti Societatis Iesv Rectori Collegio Goani.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46129](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46129)

EPISTOLA VIII.

*P. Paulo Camerti Societatis IESV Rectori
Collegio Goani.*

PROFICISCENS in Iaponiam te Goano Collegio Præpositum, Per quantum Deo Domino Nostro gratificari studes, perque amorem quo P. Ignatium & IESV Societatem universam amplecteris, primùm ac super omnia obsecro atque obtestor, ut intimâ demissione, attentissimâ circumspeditione, summâ semper in omnibus adhibendâ maturitate recti iudicij, enitaris tranquillè, concorditer, amanter vivere, cum Antonio Gomezio, cumque omnibus nostris variè per Indiam dispersis. Equidem pro intimâ, quam habeo notitiâ omnium Societatis IESV Operariorum qui hodiè per hos Tractûs Deo & Ecclesiæ inferviunt, facilè iudico non indigere illos moderatore à quo in viâ Divini obsequij dirigantur: tamen ne illis plus merendi per obedientiam desit occasio; & quia Disciplina Ordo sic postulat; opportunum cenfeo aliquem ipsis cui obtemperent imponi.

qua-

quare fretus tuâ modestiâ , prudentiâ & Doctrinâ , factu optimum judicavi te ijs Curatorem Ducemque præficere , cujus imperio , cum limitationibus mox indicandis , subsint quicumque , vel Socij , vel externi Alumni , Goæ aut alibi , Rectoris Collegij sanctæ Fidei respicere nutum & sequi autoritatem hætenus consuevere . In hos eam potestatem exercebis , quoad ejus legitima revocatio tibi significata ritè fuerit . Vide tamen quibus exceptionibus eam , justis de causis , restrictam velim . Primum Antonio Gomezio jubeo plenum absolutumque arbitrium jure quàm optimo competere in externos Seminarij Alumnos , sive Lusitanos , sive Indigenas . Eidem liberam attribuo administrationem vectigalium & totius pecuniæ Collegij , ut eam exigat à debentibus , & in usus familiæ necessarios expendat , prout ipsi videbitur . nihil igitur intercedas quominus sic agat , aut facti rationem exigas . quæ item ad emissionem vel admissionem Alumnorum Lusitanici aut Indici generis pertinent , cuncta ipsius cognitioni ac judicio relinque ; boni consulens quidquid statuerit , nec in ullâ rerum talium autoritatem inter-

inter-

interponens tuam . Si quid de his fecus
quàm ipse , senties , conveni eum confi-
lio aut prece ; pro imperio nihil in cau-
sis hujusmodi præscribas . Castigationes
etiam Puerorum utriusque generis , uti &
totum Ordinem Disciplinæ ipsorum dome-
sticæ , ac distributionem officiorum , assi-
gnationem , electionem , rejectionem Mi-
nistrorum Convictûs , illi uni committo .
& ut ijs sine interpellatione aut contradi-
ctione tuâ , vel cujusquam , securè funga-
tur , jubeo . Atque hîc te iterùm pro rei
momento rogo , perque obedientiam quàm
Patri Nostro Ignatio volens promisisti , cujus
vi tibi hæc mando , adjuro & obtestor
quàm possum efficacissimè , ne ulla Te in-
ter & Antonium Gomezium extet unquam
animorum dissensio , altercatio verborum ,
simultatis initium aut species : sed mutuis
potius significationibus conjunctissimæ sem-
per voluntatis , summiq; invicem amoris ,
testatissima germanitas , & in commune
bonum familiæ totius suâ cujusque ex par-
te omni sedulitate promovendum , unani-
mis conspiratio , quæ sui semper declara-
tione manifestâ , offensionis ac murmuratio-
nibus intra & extra Domum ansam præci-
dat

dat omnem . Quoties Fratres Nostri qui Promontorij Comorinensis Incolas , assiduè vicos eorum concursando , excolunt , vel Colano Nicolaus , Meliapore Cyprianus , Melchior Gonzalez Bazaino , Franciscus Perezus Malacâ , Ioannes Beira cum Socijs è Molucco scripserint ad te , implorantes tuam apud Prætorem aut Episcopum gratiam , quorum ipsis favor in occursum negotij cuiuspiam necessarius fortè sit , aut aliud quidvis officij vel subsidij spiritualis aut corporei , quo egere cumque ipsos contigerit , petentes ; fac omnibus omissis , diligentiam & caritate summâ efficiendis quæ postulant te impendas ; agens etiam cum Antonio Gomezio ut quod suarum est partium in id strenuè ac largè statim conferat . Literis porrò quas ad ærumnosos illos in Sole ac pulvere pondus æstus ac diei sudore suo multo portantes scribis , cave stillam unquam vel minimam acerbitatis ulius inspergas : Omnes potiùs apices amorem & suavitatem spirent . Objurgationis , querelæ , mentionis cuiusvis unde offendi aut contristari queant , odor omnis & umbra quàm longissimè abesto . Ad victum , vestitum , tuendam , restituendam valetudinem

X

nem

nem necessaria quæ postulant promptè prolixè , liberaliter suggerite . misereat enim vos laborum continuorum atque ingentium quos in Dei obsequio summâ vi annitentes tolerant , & diù noctuque , sine humani ulius admixtione solatij , exantlant . quod de ijs potissimum dixerò qui Molucenses & Comorinenses Ecclesias curant . nam hi verè Crucis gravissimæ onere molestissimo premuntur ; qui ne sub fasce gemant , curate , per Deum , quantâ maximâ solitudine potestis , ne frustra , ne bis requirant quæ illos desiderare intelligitis , vel ad animorum solatia , vel ad subsidia corporum , quorum defectu languere ipsos quoque ac fatiscere animos certum est . Hoc ego , juvandorum Fratrum in acie stantium per vos castra servantes , tam æquum tam cunctis prævertendum officium judico , ut non dubitem adjurare vos , & Dei Domini Nostri & Patris Ignatij nomine , ne ad summam ejus alacriter exhibendi , cumulatè defungendi , diligentiam , reliqui vobis quidquam extremâ contentione faciatis . Te verò propriè quod attinet , rogo etiam atque etiam , Frater , ut continuis in virtutem profectibus accrescas , exemplo cunctis

ctis præluces salutarî, uti semper hætenus fecisti. nullam ad me scribendi elabi occasionem finas. Expecto autem copiosas literas quæ multa jucunda de te doceant; de familiâ hâc universâ; de consensione mutuâ, individuâque te inter & Antonium Gomezium caritate, de singulis nostrorum Comorini Promontorium excolentibus, de Cypriano Meliapore degente, de Socijs quos naves hoc anno è Regno appulsuræ exposuerint: qui & quot in ijs sint dicendi ad populum insigni facultate præditi, qui Sacerdotio initiati, qui Laici. Genera horum distingui, numerum ac species apponi, nomina, dotes, vires, virtutesque singulorum fusè perscribi postulo. Hujus tui mecum literarij commercij duæ saltem, viæ certè suppetent. Solet enim bis quotannis navis regia Goâ solvere, Septembri quidem Bandam petens; Aprili autem ad Molucenses Insulas cursum intendens. Sed utraque obiter attingit Malacam, ubi noster Franciscus Perezus literas mihi inscriptas accipiet, & non defuturis commoditatibus rectè ad me in Iaponem curabit. Fac, amabo te, hanc tibi à me relictam abeunte chartam semel quavis Hebdomade

relegas , ut sic non tantum meorum mandatorum , sed mei quoque absentis memoriam refrices ; quã te velim incitari ad propitiandum mihi Deum tuis , Goensium nostrorum , & devotorum devotarumque tuarum precibus . Antonio Gomezio mandavi , ut si Concionatores è Lusitaniã venerint , quosdam eorum in circumfitas stationes mittat ; uti Cocinum , ubi adeo desideratur bonus è Societate Ecclesiastes ; item in partes Cambajæ ; puta in urbem Dium . Id ipsum tibi commendo . quare si naves hoc anno appulsuræ exercitatorum in dicendo Sociorum quandam copiam attulerint , age cum Gomezio de ijs opportunè dispergendis , ut ij omninò à vestrũ altero , quò indicavi destinentur . Quoniam vereor ut in tuis magnis regiminis multiplicis occupationibus satis liberum tibi facilè contingat otium ad me tot ista quæ scire cupio , tam minutè ac diligenter scribendi ; eam curam demandes censeo Dominico Nostro , aut alteri cuiquam è Lusitanis domesticis ; quem jube sedulò colligere , & in Commentarios referre quæ varijs occasionibus de nostris per missiones aut stationes sparsis , præsertim de Gaspare Armu-

Armuziæ degente, subinde Goam scitu digna nunciantur. Ea tu scripta sub navium statis vicibus Malacam petentium discessum, in fasciculum compinges mihi inscriptum, cui manu tuâ adijcies si quid arcanò mihi significandum habebis. Quid in varijs ex isto Collegio pendentibus Sedibus geratur, quive sit locorum status, quia præsentis spectare tibi nondum contigit; nec experientia te docuit quomodo vivatur in Orâ Comorinensi, Meliapore, Colani, in Moluccis, Malacæ, Armuziæ, neminem ex ijs qui per ea loca operantur, ad te accerses absoluto imperio. fieri enim posset ut propter ignorationem rerum quæ tunc fiunt, securim benè ceptis infligeres, & negotia proximè successum diù optatum magno molimine promota, importunâ Ministrorum evocatione disturbares, detrimento non facilè reparabili salutis animarum & Dei Gloriæ. Hæc mihi causa est scribendi (quod modò faciam) ad P. Antonium Criminalem, ne aut ipse loco se moveat cujuscumque accitu, aut quemquam ex ijs qui cum illo Christianos Comorinenses in Sacris erudiunt, de statione decedere, quocumque revocante, patiatur, nisi ei rebus

præsentibus inspectis , id sine incommodo fieri posse videretur . Idem alijs mando Stationes alias tenentibus : ne aut ipsi cepta omittant , aut Socios laborum illic necessarios ab opere abripi sinant , aliòque abire , sic corrupturos spes magnas , & occasiones pretiosas perdituros dilatandi Christi Regni , recessu intempestivo & Divini obsequij rationibus apprimè noxio . Consultius igitur fuerit tuam in his auctoritatem non interponere ; nec aliquid pro imperio jubere quò an expediat exequi haud satis compertum habeas . Porro ut nominatim acciri Goam à te quemquam è nostris peregrè laborantibus veto , nisi prius explorato iudicio ipsorum , & consensu perspecto ; ita si qui eorum , causis urgentibus , injussu ad te venerint , benignè accipi & singulari caritate tractari jubeo ; adeoque perbenevolè curari , seu remedijs aut subsidijs egeant corporum : seu malè affecti animis , suâ ipsi , proprio consulente periculo , voluntate , aut Sociorum de ipsis fraternè sollicitorum suasu , missive , quæstionum spiritualem medicinam venerint , poenitentia ac correctionis secessusve per dies aliquot ascetici . quæ tu illis officia impendes,

des, paternâ caritate, ne pereant aut detrimentum capiant, providens. Haftenus dicta ut observes sedulò, te vehementer, Carissime Frater Paule, oro. Mense Aprili Anno
CICIDXLIX.

Totus Tuus.

Franciscus.

EPISTOLA IX.

IOANNI III. REGI

LVSITANIÆ.

AVditiſ, Domine, ac ſæpe multum-
que conſideratiſ, quæ à varijs, iſſe-
demque idoneiſ, Autoribuſ, quippe in re
preſenti verſatiſ, plurima & mira refe-
runtur de inſigni quadam diſpoſitione quæ
in Inſuliſ Iaponiæ cernitur ad accipiendam
Noſtram Sanctam Religionem; putavi mi-
hi vehementer atque inſtanter à Deo No-
ſtro Domino petendum, ut dignaretur ſen-
ſu quodam intimo in animum meum im-
miſſo ſignificare, ecquid ipſi cordi eſſet;

X 4 me